

pärast ükski enam süüa ei võinud! — Küll oli ropp näha!!

Ükskord oli ta lammast tapnud ja andis selle sisekonda perele siis süüa, kui need juba haigestuvad ja poolmädanud olivad. Pere sõi vägise vastu tahtmist, sest et paremat laua pääl ei olnud. Aga mis sest sündis? Kõik jäiwad üksteise järele haigeks ja kaks last suriwad ära! — Mõnikord unustas ta leiba tegemata. Kui ta siis ülepää kaela oli teinud ja pooltoorelt ahjust wälja wõtnud, andis ta seda kohe palawalt lastele süüa, ehk ta küll juba näinud oli, et lapsed selleläbi sagedaste haigeks jäiwad. Hääd õlut ehk kalja wõi taari temal ilmaški ei olnud, sest et ta joogi astjaid mitte puhtaks pesta ei wiitsinud.

Dma silmnägu ei pešnud ta muul aeal, kui pühapääwadel, ega hoolinud ta sest midagi, kui laste näud n'agu mullatükid mustad olivad. Ta pidas sargid neil ühtejärke nenda kaua seljas, kuni räbalaks saiwad. Et n'ad täis täia olivad, sest ei pidanud ta lugu midagist. Tua pörand oli alati märg ja sõni-

kune n'agu loojuste laut, sest ta ei ajanud wähemaid lapsi mitte wälja oma asjale. Päälegi olivad weel kanad, sead, kitsed ja lambad ikka tuas. Ükski ei ajanud neid wälja ega pühkinud tuba. Säääl siis kõik elasiwad läbisegamine, inimesed ja loomad, sõniku ja sopa sees, ning pidasiwad ukseid ja aknad kinni, ega lastnud tuult tubadest läbijooksta.

Salwe aeal oli tuba nenda palawaks küetud n'agu saun. Wähel jooksiwad n'ad paljalt wälja külma kätte ja jäiwad siis haigeks. — Niisuguse ropu ja hooletuma eluwiiside läbi tuliwad mitmesugused haigused Andres'e maeasse: kärnad, sügelised, sulg, tuulerawandus ja hamba walu: need kõik olivad säääl aset, n'agu oma pärisošetud koha pääl, kust keegi enam äraajada ei wõi. — Üksna hirmus oli see näha, kui need waesed inimesed nende piinamise all ägasiwad ja wäga wiletjad olivad! — Andres isi suri ka juba noores eas nende nuhtluse alla ära, ja kuuest lapsist ei saanud ükski üle 15 aasta wanaks. Wanem tütar suri kopsu-tõbeesse, sest et n'ad